



НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО



АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУДОВОГО ПРАВА

Матеріали X міжнародної
науково-практичної конференції

(25 квітня 2025 р.)



НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО
Кафедра кримінального процесу

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Кафедра юстиції

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
Кафедра організації судових, правоохоронних органів та адвокатури
НІМЕЦЬКО-УКРАЇНСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ ЮРИСТІВ
ГО «СТАЛЕ ПРАВОСУДДЯ»

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУДОВОГО ПРАВА

Матеріали X міжнародної науково-практичної конференції

(25 квітня 2025 р.)

Харків
«Право»
2025

Відповідальна редакторка *Л. М. Москвич*

Актуальні проблеми судового права : матеріали X міжнар.
А43 наук.-практ. конф. (25 квіт. 2025 р.) / [відп. ред. Л. М. Москвич] ;
Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Каф. кримін. процесу ;
Навч.-наук. ін-т права Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка, Каф. юстиції ;
Нац. ун-т «Одеська юрид. акад.», Каф. орг. суд., правоохорон.
органів та адвокатури ; Нім.-Укр. об-ня юристів ; ГО «Стале правосуддя». –
Харків : Право, 2025. – 376 с.

ISBN 978-617-8612-04-7

Збірник містить матеріали Десятої міжнародної науково-практичної конференції з актуальних проблем судового права, у якій взяли участь відомі вітчизняні та зарубіжні науковці та практики. Організаторами заходу виступили кафедра кримінального процесу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, кафедра юстиції ННІ права Київського національного університету імені Тараса Шевченка, кафедра організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», Німецько-Українське об'єднання юристів і ГО «Стале правосуддя». В основу видання покладено доповіді, виголошені учасниками конференції, які торкаються різноманітних аспектів судового права.

УДК 349.42

Матеріали викладено в авторській редакції.
Відповідальність за їхню якість, достовірність,
відсутність текстових запозичень несуть автори.

Відеозапис конференції за посиланням:



© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2025

ISBN 978-617-8612-04-7

© ТОВ «Видавничий дім «Право», 2025

Список використаних джерел:

1. Про валюту і валютні операції : Закон України від 21 червня 2018 р., №2473-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19>.
2. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 6 липня 2005 р. №2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>.
3. Про затвердження Інструкції про порядок валютного нагляду банків за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів : постанова Правління НБУ від 2 січня 2019 р. №7. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0007500-19#Text>.
4. Мякота К. А. Правовий статус органів валютного нагляду на шляху до валютної лібералізації та переходу до вільного руху капіталу. Право та державне управління, 2021. №2. С. 57–61.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, адвоката, в.о. Голови Комітету з конституційного правосуддя та прав людини Ради адвокатів Одеської області, член Ради Комітету з конституційного права, адміністративного права та прав людини Асоціації правників України Кармазіна К. Ю.

Сюйва Я. С.

*курсант Навчально-наукового
інституту поліцейської діяльності
Національної академії внутрішніх справ*

ЕЛЕКТРОННЕ ПРАВОСУДДЯ ЯК СПОСІБ ПІДВИЩЕННЯ ПРОЗОРОСТІ ТА ВІДКРИТОСТІ СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ

Електронне правосуддя сьогодні є одним із найважливіших напрямів модернізації судової системи України, спрямованим на підвищення прозорості, відкритості та доступності судового розгляду. У глобальному сенсі, електронне правосуддя передбачає застосування сучасних інформаційних технологій у всіх етапах судового процесу: від подання позовних заяв і доказів у електронному вигляді до проведення онлайн-засідань, електронного документообігу та публічного доступу до рішень судів. Впровадження електронних інструментів у діяльність судів дозволяє не лише економити час і ресурси сторін, але й суттєво підвищити

рівень довіри до судової влади завдяки зменшенню ризиків корупції, маніпуляцій і порушень процесуальних норм.

Суттєвою перевагою електронного правосуддя є забезпечення прозорості судового процесу через відкритий і оперативний доступ громадськості до судових рішень та іншої процесуальної інформації. Наявність спеціалізованих електронних баз даних, таких як Єдиний державний реєстр судових рішень України, дає можливість громадянам, адвокатам, журналістам і науковцям отримувати оперативну інформацію про перебіг конкретних справ і прийняті судом рішення. Це дозволяє формувати суспільний контроль за діяльністю судів, значно знижує рівень упередженості та корупційних проявів, а також сприяє формуванню єдиної правозастосовчої практики. Прозорість, яку забезпечує електронне правосуддя, зміцнює суспільну довіру до судової влади, демонструючи її відкритість та підзвітність перед суспільством [1].

Окрім забезпечення прозорості, важливим є аспект відкритості судового розгляду. Завдяки електронному правосуддю розширюються можливості участі сторін у судових засіданнях, зокрема за допомогою відеоконференцз'язку. Це особливо важливо в умовах, коли учасники процесу знаходяться у різних регіонах чи навіть країнах. Онлайн-засідання дозволяють ефективно здійснювати правосуддя, скорочуючи витрати на пересування сторін, адвокатів та свідків, що в умовах сучасного динамічного життя є значною перевагою. Також така форма участі сприяє зменшенню можливості затягування процесу, оскільки сторонам складніше уникнути явки на засідання з формальних причин. Відкритість у цьому випадку забезпечується через широке застосування сучасних технічних засобів, які дозволяють як сторонам, так і громадськості в режимі реального часу відстежувати перебіг судового процесу.

Одним із найважливіших аспектів електронного правосуддя є його роль у боротьбі з корупцією та підвищенні об'єктивності судових рішень. Використання автоматизованих систем, які мінімізують людський фактор на стадії прийняття документів, призначення суддів та розподілу справ, дозволяє виключити можливість маніпуляцій або необґрунтованих втручань. Наприклад, автоматизована система документообігу судів, яка використовується в Україні, забезпечує прозорий та об'єктивний розподіл справ між судьями, що значно знижує корупційні ризики. Крім того, завдяки електронному документообігу судова система має можливість забезпечувати суворий контроль за строками розгляду справ та виконання процесуальних дій. Все це формує якісно новий рівень відповідальності судової влади перед громадянами.

Однак впровадження електронного правосуддя в Україні не позбавлене певних труднощів і викликів. Перш за все, це технічні та організаційні проблеми, пов'язані з недостатнім фінансуванням судової системи, дефіцитом сучасного обладнання, низьким рівнем технічної грамотності деяких суддів та працівників апарату судів. Часто учасники процесу, особливо в регіонах, стикаються з недостатньою якістю інтернет-з'єднання, що негативно впливає на ефективність та якість онлайн-засідань. Окрім цього, залишається відкритим питання захисту інформації та особистих даних учасників процесу, оскільки цифровізація передбачає зберігання великих обсягів конфіденційних даних, які потребують особливої уваги з боку державних органів [2].

Особливого значення питання електронного правосуддя набуло в умовах повномасштабного вторгнення Російської Федерації на територію України. Війна створила безпрецедентні виклики для функціонування судової системи, включаючи фізичне руйнування будівель судів, знищення архівів та документації, ускладнення або неможливість доступу громадян до судів через бойові дії. Саме в цей час електронне правосуддя стало життєво важливим інструментом забезпечення доступу громадян до правосуддя. Онлайн-засідання судів дозволили зберегти безперервність судового процесу навіть в умовах тимчасової окупації чи блокади окремих регіонів, а електронні системи забезпечили збереження важливої процесуальної інформації. Це свідчить про стратегічне значення електронного правосуддя для забезпечення стабільності правової системи країни в умовах кризових ситуацій.

Перспективи розвитку електронного правосуддя в Україні є дуже широкими. Вони пов'язані як із розширенням технічних можливостей, так і з адаптацією законодавства до нових цифрових реалій. Необхідним є подальший розвиток інфраструктури, впровадження новітніх технологій, таких як штучний інтелект для аналізу судових рішень та автоматизації судових процедур, що дозволить зробити судову систему більш ефективною та оперативною. Важливо також забезпечити широке навчання суддів та працівників апарату судів, щоб підвищити їх цифрову грамотність та адаптувати до нових методів роботи. Крім того, потрібно враховувати міжнародний досвід електронного правосуддя, що дозволить уникнути типових помилок і використати найкращі практики інших країн у процесі реформування української судової системи.

Отже, електронне правосуддя є важливим кроком у реформуванні української судової системи, спрямованим на забезпечення прозорості,

відкритості та справедливості судового процесу. Подолання існуючих труднощів та ефективна реалізація електронного правосуддя дозволить не лише підвищити ефективність діяльності судової влади, але й зміцнити суспільну довіру до неї. У сучасних умовах, коли Україна переживає складні часи війни та поствоєнного відновлення, електронне правосуддя стає одним із ключових інструментів забезпечення стабільності держави та захисту прав її громадян [3].

Список використаних джерел:

1. Електронне правосуддя як спосіб підвищення ефективності судового розгляду, Ніколенко Л. М., Донецький державний університет внутрішніх справ, 2022. <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2022.71.57>
2. Особливості впровадження та функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи як інструмента електронного правосуддя, Теремецький Владислав Іванович; Дуліба Євгенія Володимирівна, 2023. <https://repository.ndipp.gov.ua/handle/765432198/751>
3. Діяльність апарату суду як правоохоронного органу при здійсненні електронного правосуддя, Соболь Євген, 2023, ДДУВС. <https://er.dduvs.edu.ua/handle/123456789/11987>

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного права та процесу, Національної академії внутрішніх справ Куцик Катерина Володимирівна

Тимчишин П. А.

*курсант Навчально-наукового
інституту поліцейської діяльності
Національної академії внутрішніх справ*

ЦИФРОВІ ДОКАЗИ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ: ПРОБЛЕМИ ДОСТОВІРНОСТІ ТА ДОПУСТИМОСТІ В УМОВАХ ЗАГРОЗ

Цифровізація суспільного життя суттєво вплинула на розвиток цивільного судочинства, адже дедалі частіше сторони в судових процесах

Сюйва Я. С.

ЕЛЕКТРОННЕ ПРАВОСУДДЯ ЯК СПОСІБ ПІДВИЩЕННЯ
ПРОЗОРОСТІ ТА ВІДКРИТОСТІ СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ 298

Тимчишин П. А.

ЦИФРОВІ ДОКАЗИ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ: ПРОБЛЕМИ
ДОСТОВІРНОСТІ ТА ДОПУСТИМОСТІ В УМОВАХ ЗАГРОЗ..... 301

Тишківська А. Д.

РОЗВИТОК ІНСТИТУТУ ПРАВОВОГО СТАТУСУ
ПРОКУРОРА У ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОМУ ВИМІРІ 304

Torchyі Rytma

DIGITAL JUSTICE IN THE UAE: THE INFLUENCE
OF TECHNOLOGICAL ADVANCEMENTS ON JUDICIAL
OPERATIONS 308

Хащина Х. О.

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СУДОВОЇ ВЛАДИ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ 314

Хізанов О. Д.

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВА НА СПРАВЕДЛИВУ КОМПЕНСАЦІЮ
У СПРАВАХ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ВТРАТОЮ ЖИТЛА
АБО ІНШОГО МАЙНА ЧЕРЕЗ ЗБРОЙНУ АГРЕСІЮ:
ПРАКТИКА ТА ПРОЦЕСУАЛЬНІ ПРОГАЛИНИ 316

Цимбаліст А. Д.

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРАВОСУДДЯ В УМОВАХ
ВІЙНИ: РОЛЬ ЕЛЕКТРОННИХ СУДОВИХ СЕРВІСІВ..... 320

Челак А. П.

КАДРОВИЙ ДЕФІЦИТ В СУДАХ УКРАЇНИ ЯК НАСЛІДОК
ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ: ПЕРСПЕКТИВИ
ПОДОЛАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ 324

Чепой М. І.

СУДОВИЙ ПРЕЦЕДЕНТ ЯК ДЖЕРЕЛО ПРАВА В УКРАЇНІ..... 328

Чорний М. М.

ДО ПИТАННЯ ВЗАЄМОДІЇ СУДДІВ ТА ПРОКУРОРІВ
В СУЧАСНИХ УМОВАХ..... 331

Швалюк Д. Ю.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ У ЗАБЕЗПЕЧЕНІ
ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА, ЯК НАПРЯМ ФУНКЦІОНУВАННЯ
В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ..... 334